

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR 434
din data de 09.11.2011**

Dosar nr. 250/2011

Petiția nr. 4041/07.07.2011

Petent: V L

**Reclamat: Universitatea Spiru Haret
Ministerul Educației, Tineretului și Sportului**

Obiect: refuzul eliberării diplomelor de licență pentru promoția 2009, venit din partea Universității Spiru Haret din București, forma de învățământ I.D.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1 V L loc.

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3 Universitatea Spiru Haret loc. București, str. Ion Ghica, nr. 13, sector

3

I.1.4 Ministerul Educației, Tineretului și Sportului loc. București, str. General Berthelot, nr. 28-30, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petenta în perioada 2006-2009 a frecventat cursurile Universității Spiru Haret, Facultatea de Drept și Administrație Publică, forma de învățământ la distanță, plătind toate taxele de școlarizare și ale taxelor stabilite de conducerea Universității. După un an de la susținerea examenului de licență, petentei i s-a refuzat eliberarea diplomei de licență aprobat de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr. 4041.13.07.2011, a fost citată doamna V L în calitate de petent, pentru data de 07.07.2011. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr. 4183.13.07.2011, a fost citată *Universitatea Spiru Haret*, prin reprezentant în calitate de reclamat, pentru data de 07.07.2011. Procedură legal îndeplinită.

3.3 Prin adresa înregistrată cu nr. 4183.13.07.2011, a fost citat *Ministerul Educației, Tineretului și Sportului*, prin reprezentant în calitate de reclamat, pentru data de 07.07.2011. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petenta susține că, în perioada 2006-2009 a frecventat cursurile Universității Spiru Haret, Facultatea de Drept și Administrație Publică, Specializarea Drept, învățământul la distanță. În luna iulie 2009, aceasta finalizând studiile prin susținerea examenului de licență pentru programul de pregătire psihopedagogice în baza căreia i s-a eliberat adeverința nr. 7522/09.07.2009. Universitatea Spiru Haret, după absolvirea examenului de licență a recunoscut calitatea petentei de absolventă.

4.2 Petenta declară că, după un an de la susținerea examenului de licență au început tergiversările privind eliberarea diplomelor de licență. La dresa nr. 6069/11.10.2010, aceasta a solicitat să i se elibereze diploma de licență, foaia matricolă, certificatul de absolvire a modulului psihopedagogic din cadrul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic, precum și dosarul personal cu diploma de bacalaureat în original. Ca urmare a acestei adrese, reclamata, în speță Universitatea Spiru Haret îi răspunde că, "Ministerul Educației, Cercetării Tineretului și Sportului nu dorește să aprobe eliberarea formularelor tipizate pentru diplome în cazul absolvenților anului 2009". În acest context, petenta consideră că, este discriminată în raport cu absolvenții ai aceleiași facultăți din anii anteriori care au obținut diplomele de licență.

4.3 În opinia petentei, discriminarea dintre deținătorii diplomelor de licență din promoțiile anterioare și absolvenții din anul 2009, este mai mult decât evidentă, urmându-se spre analiză aceeași formă de învățământ aceeași specializare din cadrul Universității Spiru Haret. În sprijinul celor afirmate, petenta invocă dispozițiile O.G 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Directiva Consiliului 2000/43/CE, privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine

rasială sau etnică, publicată în jurnalul Oficial al Comunității Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000 și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JOCE) nr. 303 din 2 decembrie 2000.

Susținerile părții reclamate

4.4 Partea reclamată în speță Ministerul Educației, Tineretului și Sportului-Direcția Generală Învățământ Superior, Echivalarea și Recunoașterea Studiilor și Diplomelor arată că, pentru promoția 2009, perioada de școlarizare 2006-2009(fără a preciza petenta dacă au fost efectuați doi ani de studii comasați), Ciclul I-studii universitare de licență sistem (Bologna), Facultatea de Drept și Administrație Publică din București din cadrul Universității Spiru Haret, este prevăzută o procedură în H.G nr. 916 din 11 august 2005 și H.G nr. 676 din 28 iunie 2007 și H.G nr. 635 din 11 iunie 2008.

4.5 Specializarea acreditată la forma de învățământ "Zi" și autorizată să funcționeze provizoriu la forma de învățământ "FR"(240 de credite corespunzător a patru ani de studii), Centrul Teritorial pentru Învățământul la Distanță Ploiești specializarea Drept, la Facultatea de Drept și administrație Publică din cadrul Universității Spiru Haret, nu este prevăzută în nicio hotărâre de guvern de la înființarea Universității ca instituție de învățământ superior(persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ superior prin Legea nr. 443/ 5 iulie 2002).

4.6 Cu privire la eliberare diplomei de licență a petentei arătăm că, având în vedere atribuțiile conferite prin Legea învățământului, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 81/2010, privind organizarea și funcționarea MECTS, Direcția Generală Juridic și Contencios a avizat achiziționarea de formulare tipizate pentru actele de studii.

În baza Ordinului nr. 2284 din 28 septembrie 2007, întreaga responsabilitate privind exactitatea datelor completate, precum și eliberarea actelor de studii, revine instituției de învățământ superior în cauză. Astfel, putem preciza că M.E.C.T.S, a emis în lunile iunie octombrie și noiembrie avize în vederea ridicării de către Universitatea Spiru Haret, tipizatele de la R.O.M.D.I.D.A.C S.A pentru actele de studii, numai pentru specializări care au funcționat legal, aprobate prin hotărâre de guvern, pentru promoția 2009.

4.7 In concluzie, partea reclamată susține că persoanele care au urmat specializări la forme de învățământ "neautorizate/neacreditate" din cadrul Universității Spiru Haret din București, forma de învățământ la distanță nu au fost recunoscute și că, propunerea ARACIS în scopul evaluării lor și pentru aplicarea Metodologiei prevederilor art. 361 alin 4 și 5 din Legea educației naționale nr. 1/2011 a fost finalizată și urmează să primească în termen legal, avizul Consiliului Național al Rectorilor, în vederea emiterii ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul CNCD reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, petentei nu i s-a eliberat diploma de licență în original, pentru susținerea examenului de licență în anul 2009 forma de învățământ la "distanță" din cadrul Universității Spiru Haret facultatea de Drept.

Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.2 Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente susmenționate.

5.3 Din acest punct de vedere, Colegiul constată că, în esență, petenta invocă vătămarea drepturilor sale prin neeliberarea diplomei de licență de către Universitatea Spiru Haret, forma de învățământ ID, Facultate de Drept și Administrație Publică "neacreditată și neautorizată" de către MECTS.

5.4 Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală

cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Colegiul reține că art.2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile *expresis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Însă, oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Acealași raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, astfel cum este reglementată în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct însă efectul unei măsuri sau practici neutre în aparență se repercutează asupra unor persoane aflate în situații comparabile, care se disting prin circumstanțierea unor criterii. Acest aspect rezultă din însăși definiția dată de legiuitor: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. 1, față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare. În același sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 sau Decizia civilă nr. 2758/2009.

5.5 Or, în speța dedusă soluționării, Colegiul reține că discriminarea imputată de petentă pornește de la premisa că tratamentul diferențiat s-a circumstanțiat în legătură cu neeliberarea de către Facultatea de Drept, forma de învățământ ID, din cadrul Universității Spiru Haret, a diplomei de licență în urma susținerii și promovării examenului în anul 2009.

5.6 Sub aspectul prezumțiilor de discriminare directă sau indirectă, Colegiul se raportează la jurisprudența recentă a Curții Europene de Justiție. În cauza *S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law* cât și în cauza *Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV*, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în materia nediscriminării, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului (n.n. petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (n.n. în cauza *Coleman* o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza *Centrum* o discriminare pe criteriul de origine rasială sau etnică). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului

egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile menționate ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

5.7 În mod similar, potrivit art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”. Din acest punct de vedere, în speța dedusă soluționării, se reține invocarea de către petentă a unei discriminări pe motivul absolvirii studiilor la o anumită universitate. O prezumție simplă în legătura cu această imputație, ar presupune existența unui raport de cauzalitate între tratamentul aplicat (nevalorificarea rezultatului) și criteriul invocat (absolvirea studiilor la universitatea în cauză)

5.8 În atare condiții, Colegiul constată că întreg complexul de împrejurări ce a rezultat prin neeliberarea petentei, diploma de licență în urma susținerii examenului de licență în anul 2009, se plasează în legătură indisolubilă cu nerecunoașterea legalității specializării la forma de învățământ absolvită de către petentă. Acțiunile părții reclamante sunt sine qua non fundamentate pe conținutul ordinelor adresate de Ministerul Educației la nivelul structurilor universitare acreditate, ceea ce pune în discuție, pe de o parte, acreditarea sau neautorizarea formei de învățământ absolvite de petentă în anul 2009(învățământ ID), nefuncționând legal prin nicio Hotărâre de Guvern.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate în petiție nu cad sub incidența art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată
2. Clasarea dosarului
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte
4. O copie a hotărârii se va transmite părților

a) V L loc.

b) Universitatea Spiru Haret loc. București, str. Ion Ghica, nr. 13, sector 3.

c) Ministerul Educației, Tineretului și Sportului loc. București, str. General Berthelot, nr. 28-30, sector 1.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

Claudia Sorina Stanciu – Membru

Cristian Jura – Membru

Dragoș Tiberiu Niță – Membru

Ioana Cazacu – Membru

Istvan Haller – Membru

Vasile Alexandru Vasile – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

